

## Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԱՐԶՊԱՆԻՆՆԻ

ԺԷՆԵՐԱԼ ԿՈՐԹԻ

ԱՅՑԸ Ի Ս. ՅԱԿՈԲ

Փետրուար 21-ին առաւման ժամը 11-ին ժեներալ Կորթը, իր առաջին այցելութիւնը տուաւ Ս. Յակոբ: Իրեն կ'ընկերանային Նուարդիի քաղաքացիներ եւ ուրիշներ:

Բովանդակ Միաբանութիւնը, գլխաւորութեամբ Պատրիարք Զոր, Սկեդեցու դռնէն ընդունեցին Մարգարանը եւ առաջնորդեցին Սկեդեցի: Հոն իր փափաքին համաձայն իրեն ցոյց տուցան զանազան քանկարժէք կարգ մը զգեստներ, ձեռագիրներ եւ առարկաներ: Մարգարանը հիացաւ հայ բարեպաւսութեան եւ արուեստի այդ զանգեւորին ի սեւ:

Հոս կը դնենք Ամեն. Պատրիարք Զոր գրած իր շնորհակալութեան գրի այն մասը, որ այդ սխանագումար կ'արտայայտէ:

Զերդ Ամենապատուաւորին,

Իրապիս երախտապարտ եմ Զերդ Ամենապատուաւորեան այն պատկերասրահն համար զոր ընծայեցիք ինձի երեկ, տեսնելու համար ձեր զանգեւոր:

Ո՛ր մեկ քան զիս այնքան հետաքրքրած երոտան այն գեղեցիկ իւրեք՝ զոր ցոյց տուիք ինձի, կը ցաւիմ միայն որ ժամանակը թոյլատու չեղաւ աւելին տեսնելու:

Կը յուսամ մօտ ասեղեն աւելի լայն պատկերասրահ ունենալ, վայելելու Զեր հնարարեան եւ արդուր եկեղեցին:

## ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՐԱՐԱՊԵՏԻ

ՍՐԲՈՑ ԱԹՈՒՈՑՍ

Միաբանական Ընդհ. Ժողովը Դեկտ. 21-ին առաւման ժամը 10 ին ի ճիշտ գումարուեցաւ Պատրիարքարանի Դանիիին մէջ, նախագահութեամբ Նորդեսի Պատրիարք Ամեն. Տ. Կիւրեղ Մ. Վարդապետի, եւ Լուսարարայէն ընտրեց Հոգ. Տ. Նիլիէ վրդ. Տեհեհեմանը:

Նորդեսի Լուսարարայէնը տակաւին երիտասարդ է, ծնած 1910 Վանի Նայնիմիւրան գիւղը: Ժառանգաւորաց Վարժարանը

մտած եւ Սարկաւազ ձեռնադրուած է Հանգուցեալ Դուրեան Պատրիարքին 1928-ին, Վարդապետ 1932-ին Թորգոմ Պատրիարքին: Նկատ է զաւագանակիր այս վերջնոյն եւ Տեռուշ Ժառանգաւորաց Վարժարանի, իսկ այժմ Լուսարարայէն Ս. Արդուր:

Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը վստահ է թէ Նորդեսի Լուսարարայէնը պիտի ջանայ ընելու իր լուսաւորը, Լուսարարայէնութեան պատասխանատու պատեօնը արժանալայել կերպով լեցնելու համար:

## ՀԵՌԱԳԻՐ ԷԶՄԻԱՄՆԷՆ

Ս. Արդուրյս Ամեն. Պատրիարք Հայրը 24 Փետրուար 1945 քուակիր հետեւեալ հեռագիրը ընդունած է Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան Ազգայնորդ Տեղակալ Բարձրապետ Տ. Դեռոգ Ս. Արեւակ. Զեօրեհեմանէ:

Ամենապատուի Պատրիարք

ԿԻՒԻՆԴ ԻՍՐԱԵԼԻԱՆ

Երուսաղէմ

«Ազգային եկեղեցական ժողովը պիտի գումարուի հիշու Մայիս 20-ին: Փութացուցէ՛ք պատգամաւորներու ընտրութիւնը համաձայն նախապէս զրկուած հեռագրին: Հաղորդեցէ՛ք պահանջուած տեղեկութիւնները եպիսկոպոսներուն եւ ընտրուած պատգամաւորներու մասին»:

Տեղակալ

ԶԷՕՐԷԺԺԵԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿԱՊՈՍ

## ՏՈՆԱԿԱՆՔ ԵՒ ԲԵՄԱԿԱՆՔ

✱ 31 Դեկտ. 1944 իրը. — Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ. քաղաքացի Տ. Դեռոգ վրդ. «Արդարութիւն Տեռան ուղիղ է եւ ուրախ առնէ զսիրտ» բնաբանով: Յոյց տուաւ թէ զբժար է ճշմարիտ արդարութիւնը զանեւ այս ալ-խարհի վրայ, որքան աստեւ յաղորդ սիրտերը խոտորած են Աստուծոյ պատուիրաններէն: Անոր Արդարութիւնը միայն լոյս է եւ ուրախութիւն կուտայ սիրտերուն:

✱ 6 Յունիւ. 1945 Շր. — Սրբան՝ Գաբի մարգարէն եւ Յակոբայ Տեռանեղբայր առաւելցին. — Երեւել՝ նախատեսակը, այսօր՝ ժամերգութիւնը է Ս. Պատարագը պաշտօնեացն պատշաճ հանդիսաւորութեամբ, եւ Դորին Ամեն. Պատրիարք Հոր նախադահութեամբ: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ

Մայր Տանարի Աւագ Խորանին լրայ, Գարողեց Տ. Հայկազուն Վրդ, Եղանազան Ժողովալ յարմատոյն Յետեսայ ընարանով։ Ս. Աթոռի տունին արտիթով մատանիցեց հայ ժողովուրդին արդար իրաւունքը հպարտ զգալու ինքզինքն զարեւն եկող այն Հատատութեամբ։ Անիկա գինն է մեծ զոնգով թիւններու և հետևաբար արժանի մեր զուգընթացներն։ Բարեմաղթութիւններ քրաւ Ն. Ամեն. Գատրիարք շոր արեւատութեան և արեւելեանոր Գահակալութեան համար։

✱ 7 Յունիւ. Կիր. — Ս. Գատարազը մատուցաւ ի Ս. Թարութիւն. քարողեց Տ. Նորայր Վրդ., Երեզ զի՞ փոյթն է զու եկ զինի իմ ընաբանով, յանձնարարեց որ Գրիտոսոսի հետեորդները, առանց զայնակղելու իրենց շարքը կատարուող անարգարութիւններէն և զկոծումներէն, անվարան շարունակեն իրենց ուղին Յիւսուսի հետ և Յիւսուսի համար։

✱ 8 Յունիւ. Բշ. — Սրբոյ Սեփանոսի նախատարաւագին. — Ս. Աթոռայ յարեւնոր Ուրարաւ իրենց երէկ՝ Նախատունկին, յասոր՝ ժամերգութեան ընթացքին փառաւոր ընծայեցին իշատակը առաջին մարտիրոսին, Նախորդ տարին երբու հանդիսաւորութեամբ, եւ Նախագահութեամբ Նորին Ամեն. Գատրիարք շոր, Ս. Գատարազը մատուցաւ Ս. Ստեփանոսի Սեղանին լրայ, Գարողեց Տ. Սեղազ Վրդ. ԵՏԷՐ, մի՞ յարմարը զոցա զայն մեղքը ընարանով, մատանիցեց Ս. Ստեփանոսի անխախտ հաւատքը իր հաճողութեան հանդէպ, և անոր քաջութիւնը՝ մարմնի մանը արհաւիրելու, իրախաւեց Ուրարակիները, Աւետարանի խոսքը ամէն բանէ վեր գերազանցելու։

✱ 11 Յունիւ. Եշ. — Սրբոց Որդոցն Որոման՝ Յակոբայ առաքելոյն ու Յովնանու աւետարանին. — Սրբոց Յակոբեանց Մայր Տանարին մէջ և Նախագահութեամբ Ամեն. Գատրիարք շոր պաշտուեցան զիշերային և առաւօտեան ժամերգութիւնները, իսկ Ս. Գրիտադրի մատուոսին մէջ Ս. Գատարազը մատուց Նորին Ամեն. Գատրիարք շայրը, որ և քարողեց ԵՃԻ Նոսոցին սոցա մի ընդ ալմէ քուսմէ և մի ընդ անկեղ, յարեւալութեան ժամէ ընարանով. պաղկեցացուց երկու հարաւորաններու կենքը, Ներկայացնելով անոնց նըկարագրի սպի զիճեղը, եւ մաղթեց որ անոնց առաքելութիւնները ցրական Ս. Յակոբեանց Ուրարի անդամներուն ալ կեանքին մէջ։

Ս. Գատարազի աւարտումին Թափօր կողմուեցաւ Մայր Տանարին մէջ, երից զարժամաբ երգելով ընչաւա ամենայաղթ շարականը։

✱ 14 Յունիւ. Կիր. — Կաղանդ. — Ս. Յակոբայ Մայր Տանարին մէջ Ս. Գատարազը մատուց, ըստ յորդանութեան, ժամերգու Տ. Գեորգ Վրդ., Գարողեց Լուսարարապետ Տ. Եղիշէ Վրդ., Ամենորի անթիւ խորհրդածութիւններ ընկելով մարդկային կենսութիւն և հոգեկան արժեքներու իրականութեան մասին։ Կենսութիւն թերթները անբաւարար են իրագործելու մարդուն ձգտումները, բայց

մարդը չի զարդիր զանոնց հետապնդելէ։ Ս. Գատարազէն յետոյ Միաբանութիւնը Գատրիարքաբան ելաւ Նորին Ամեն. Գատրիարք շայրը շնորհաւորելու։

✱ 19 Յունիւ. Ուր. — Մնունդ. — Երէկ առաւօտ, ժամ 10ին ինքնաւարտութիւնը պաշտուեցան երթով, ամբողջ Միաբանութիւնը, Ամեն. Գատրիարք շոր իշատութեամբ Բեթղեմէ մ առաւնորդուեցաւ։ Ժամուս կիսուն, Թափօրը դիմաւորուեցաւ Բեթղեմէին ընդառալ եկած քաղաքապետարանի անդամներէն և հայ աղգայիններէն։

Քաղաքի մուտքին, Թափօրը առաջնորդող երկու անգլիացի հեծելանորդները փոխանակուեցան կառավարական ձաւարներու խումբ մը։ Ս. Եննգեան վանքի արտաքին բաղնի մինչեւ մեր վանքը, խառն բաղմունքան մէջէն, ժառանգութեանը զառնէ առանցնորդած Թափօրը Տեսչարան բարձրացաւ Երեւանը մեծ շարականը երդելով։ Ապա, բարձրատեան հիւրերը պատուաւորուեցան Տեսչարանին մէջ։

Յետ միջօրեի շարաւարտով մուտքը՝ Սուրբ Եննգեան սեռնաղարդ գաւթիթէն մինչև Ս. Այբը և ձրագալոյցի արարողութիւնները կատարուեցան պատշաճ հանդիսաւորութեամբ և Ամենապատիւ Գատրիարք շոր Նախագահութեամբ։ Կէս քիշիւն Միաբանութիւնը Ս. Այբը իջաւ, որը զիշերանկուող պաշտամունքը ձայնափառով ունկնդրելի զարմուեցաւ թէ՛ եկեղեցին լցնող հաւատացիներուն և թէ՛ Սփիւռքէ շայ ժողովուրդին։ Ամեն. Գատրիարք շոր Ողջոյնի խոսքը տեսնել Սփիւնի այն թիւին սկիզբը։

Նոյն հանդիսութեամբ կատարուեցան Նաեւ ձրորնէ՛ք արարողութիւնը և լուսաղէմի Ս. Գատարազը, Գարողեց Լուսարարապետ շայրը՝ Տ. Եղիշէ Վրդ., պարզելով իմաստը և խորհուրդը Առաւմտեորդին Եննգեան, Ատիկա որդեգրութիւնն էր մարդուն Աստուծոյ կողմէ և վերագրան էր մարդուն զէպի իր կրօնցուցած երանութիւնը։

Առաւօտուն Միաբանութիւնը Նոյն հանդիսաւոր զնացով զարժաւ երեսուղէմ և Գատրիարքարան բարձրաւորակող զարդեց օրուան աւետիսը, գրելով Վերազա ծնաւ ու լայնեցաւ։

✱ 26 Յունիւ. Ուր. — Տոմ Անուանակոյնքեան. — Գրիտոսոսի Ս. Գեորգմանին լրայ, յետ շարաւարտով հանդիսաւոր մուտքին, Ս. Գատարազը մատուց Ամեն. Գատրիարք շայրը, որ և քարողեց Կոնստանտինոս Նորա Յիւսուս ընարանով։ Բացառելով լետոյ Տիրով անուանին իմաստն ու խորհուրդը, ցոյց տուաւ այն պարտաւորութիւնները, զորոց կ'առնէք մենք մեր վրայ, իբրեւ քրիստոնէական, մկրտուելով Յիւսուսի Գրիտոսոսի անունով։

Վանք վերադարձին Միաբանութիւնը Գատրիարքարան բարձրացաւ լոյս ի լուսոյ շարականը երդելով, Ըստ սովորութեան օրհնուեցան Ս. Աթոռայ բարեթիւնները, այսպէս կատարուելով Ս. Եննգեան Տնորնէքի արարողութիւնը։

## ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

✱ 22 Դեկտ. Ուր. — Ամեն. Պատրիարք Հայրը այցելեց Երուսաղէմի վանքին Ամեն. Ս. Պատրիարքին շնորհաւորելու անոր քահանայութեան Յիսամայ Գործերունը:

✱ 23 Դեկտ. Եր. — Լոգ. Տ. Շնորհք վրդ. Գալուստեան, լուստոն մեկնեցաւ տասնմեկու տեղւոյն Հոգեւոր Հովուութեան պաշտօնը:

— Եւրոպացւոց Ս. Եննդեան Տօնին առիթով, Ամեն. Պատրիարք Հայրը շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ, 26 Դեկտ. Գշ. օր, Անկիլքան Եպիսկոպոսին և Սկովտական Երուսաղէմի Երիցական Եննդեւոյ Հոգ. Պետին, 27 Դեկտ. Գշ. օր Ֆրանչիզեանց Գեր. Կիւսղոսին, ընկերակցութեամբ Լուսարարայեւ Հօր և Միաբան Հայրերու:

— Լոգ. Տ. Գեորգ վրդ. Ճանդեան ընկերակցութեամբ Լոգ. Հայրերու, Ս. Աթոռոյ կողմէ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Հայ, Յայն, և Ասորի Հռովմէականաց Հոգեւոր Պետերուն:

✱ 1 Յունվ. 1945, Բշ. — Ամեն. Պատրիարք Հայրը Նոր Տարուան առթիւ ներկայացաւ Բարձր Գովիւրէի ապարանքը և ստորագրեց այցելութեանց տոմարին մէջ:

— Նոյնպէս այցելեց Պաղեստինի վանք. Գըլխաւոր Գաւառաւորին, Գաւառաւորին, Երուսաղէմի Կառավարիին, և օտար երկրներու Հիւպատոսներին:

✱ 5 Յունվ. Ուր. — Երուսաղէմի վանք. Կառավարի Մր. Բուլլը, իր առաջին պաշտօնական այցելութիւնը ըրաւ Ամեն. Պատրիարք Հօր:

✱ 7 Յունվ. Կիր. — Երեկոյեան ժամը 8-ին Կ. Մ. Գ. Ա. - ի Լանդիստարին մէջ Նախագահ Զ. Բ. Բ. Մ. Երուսաղէմի Մասնաճիւղի Կանդէսին, որ սարքուած էր Եւրոպայի Հայ աղէտեալներու ի նպատակ կառարուած հանդիսակութեան բացման համար և մասնակցեցաւ ուրիշ հանգանակութեան Լ. Պ. 100-ով յանուս Ս. Աթոռոյ և Ս. Տեմաթեանց Միաբանութեան:

✱ 8 Յունվ. Բշ. — Ամեն. Պատրիարք Հայրը ընկերակցութեամբ Լոգ. Տ. Յովհաննէս վրդ. Էթմէքեանին, Ս. Եննդեան շնորհաւորութեան այցելութիւն տուաւ Ռուս Միաբանութեան Մեծաւոր Գեր. Արքիմաւորիթի Անթոնիոյի, — Նոյն առթիւ, Լոգ. Տ. Գեորգ վրդ. Ճանդեան, ընկերակցութեամբ Լոգ. Հայրերու, Ս. Աթոռոյ կողմէ այցելեցին՝ Լուստոն, Ասորուց և Հապէշաց Լոգ. Տ. Տեմաթեանց Միաբանութեան:

— Սառուական Արաբիոյ վանք. Թաքաւորի Գահակալութեան տարեգարծին առթիւ Ամեն. Պատրիարք Հայրը շնորհաւորութեան այցելութիւն տուաւ Երուսաղէմի Ընդհ. Հիւպատոսին, և մասնակից եղաւ արուած պաշտօնական թէյասեղանին:

✱ 10 Յունվ. Գշ. — Ամեն. Պատրիարք Հօր շնորհաւորութեան այցելութեան եկաւ Երուսաղէմի Տօմիսիկեան Միաբանութեան Գլխաւոր իր հետեւորդներով:

✱ 14 Յունվ. Կիր. — Ամեն. Պատրիարք Հօր շնորհաւորութեան այցելութեան եկան Բարձր Գովիւրէի Թիկնապահը, Գլխաւոր Պարտուզարի Ներկայացուցիչ վանք. Բուհի Պէլ, իսլամաց Գեր. Ժողովի Նախագահը և Նախանգամը, և օտար երկրներու Ընդհ. Հիւպատոսներ:

— Ամեն. Պատրիարք Հայրը Նախագահ Զ. Ե. Մ. Ի հայկական երգչախումբին Կ. Մ. Գ. Ա. - ի Սրահին մէջ, — Երեկոյեան ժամը 8-ին մասնակցեցաւ նոյն արահին մէջ գումարուած Կ. Մ. Գ. Ա. - ի տարեկան ընդհ. աղօթածաղովին, և արտասանեց բացման մայկութեան ու աղօթքը:

✱ 15 Յունվ. Բշ. — Ամեն. Պատրիարք Հայրը ընկերակցութեամբ Պատ. Տեմաթեան Ժողովի անդամաց, մանաւոր շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Ժառ. Վարժարանի Պատ. Տեմաթեանին, Ուսուցչական կազմին և աշակերտութեան:

✱ 20 Յունվ. Եր. — Ամեն. Պատրիարք Հօր շնորհաւորութեան եկան Ս. Եննդեան առին առթիւ Ռուսաց, Լուստոն, Ասորուց, Հապէշաց, Հայն, Յայն և Ասորի Հռովմէականաց, Գերմանի Տօմիսիկեան Գեր. Տեմաթեանը, ինչպէս նաև Երուսաղէմի Անկիլքան Եպիսկոպոսը և Սկովտացւոց Երեցապետը:

✱ 4 Փետր. Կիր. — Ամեն. Պատրիարք Հայրը Ս. Էլմիսանին Ամեն. Տեղակալին միջոցաւ հեռագիր ուղղեց Ռուսաց Նորընտիր Ս. Պատրիարքին շնորհաւորելով ընտրութիւնն ու զանակալութիւնը:

✱ 6 Փետր. Գշ. — Ամեն. Պատրիարք Հայրը ներկայ գտնուեցաւ Իրաքի Հիւպատոսարան, զի մաւրաւան Իրաքի վանք. Խնամակալը Էմիր Ապտուլլա:

✱ 11 Փետր. Կիր. — Ամեն. Պատրիարք Հայրը ընկերակցութեամբ Լոգ. Տ. Սուրեն և Տ. Սերովբէ վարդապետներու, ներկայ գտնուեցաւ Երիցական Հիւպատոսարան, Եպիսկոպոսի վանք. Պատ. Թաքաւորի Ժննդեան 25 ամեակի տարեգարծի ընդունելութեան:

✱ 15 Փետր. Եշ. — Ամեն. Պատրիարք Հայրը այցելեց Երուսաղէմի Տօմիսիկեան Միաբանութեան Մեծաւորին:

✱ 23 Փետր. Ուր. — Ամեն. Պատրիարք Հայրը այցելեց Բարձր Գովիւրէի ապարանքը և ստորագրեց այցելութեան տոմարին մէջ:

✱ 24 Փետր. Եր. — Ամեն. Պատրիարք Հօր այցելեց Անդիոյ Մկրտչականց Երիցապետին Ընդհ. Rev. N. E. Aubrey, և հաջորդեց Գանժըր-պրիթի Նորընտիր Արքեպիսկոպոսի եղբայրական ուղեւորները: